

Session 3

Behovsstyrning och prioritering – en verkstad

Moderatorer och presentatörer
Barbro Krevers och Karin Bäckman
Prioriteringscentrum

Medverkande presentatör
Ralph Harlid
Nätverket Hälsa och Demokrati samt
Nätverket Uppdrag Hälsa

Välkomna till denna session!

- Vårdbehov, etiska principer och riktlinjer för prioritering
- Behovsstyrning och behovsanalyser
- Nätverkens och Prioriteringscentrums projekt om behovsstyrning och prioritering
- Gruppdiskussioner
- Reflektioner från grupperna och Nätverken
- Avslutning

Varför vill vi prata om det här?

- Kunskap om befolkningens vårdbehov är en viktig grund för hur resurser ska fördelas.
- Vårdens resurser är begränsade – så vad ska rymmas i vårdens åtagande, hur ska resurserna fördelas?
- Det är ovisst i vilken grad styrning och prioritering sker utifrån behov och etiska principer vid resursfördelning i regioner och kommuner:
Tidigare studier visar att varken politiker, tjänstemän eller verksamhetschefer är nöjda med sin regions system för prioritering av resurser mellan olika verksamhetsområden, flertalet är även missnöjda med resursfördelningen mellan patientgrupper.
- Så, hur kan huvudmän utveckla och genomföra resursfördelningsprocesser med utgångspunkt från befolkningens behov och etiska principer, i strävan efter jämlik vård och hälsa?

Vårdbehov,
etiska principer och
riktlinjer för prioritering

Hälsa- och sjukvårdslag (2017:30)

3 kap. Allmänt

1 § Målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen.

Vården ska ges med respekt för **alla människors lika värde** och för den enskilda människans värdighet. **Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården.**

2 § Hälso- och sjukvården ska arbeta för att förebygga ohälsa.

4 kap. Organisation

1 § Offentligt finansierad hälso- och sjukvårdsverksamhet ska vara organiserad så att den **främjar kostnadseffektivitet.**

Innebörden i riksdagens etiska principer och riktlinjer för prioriteringar i hälso- och sjukvård

1. Människovärdesprincipen

Alla människor har lika värde och samma rätt oberoende av personliga egenskaper och funktioner i samhället.

2. Behovs-solidaritetsprincipen

Mer av vårdens resurser ska ges till de mest behövande, de med de svåraste sjukdomarna och den sämsta livskvaliteten.

3. Kostnadseffektivitetsprincipen

I val mellan åtgärder bör en rimlig relation eftersträvas mellan kostnad och effekt.

Grad av ohälsa
Nyttan av vårdåtgärd

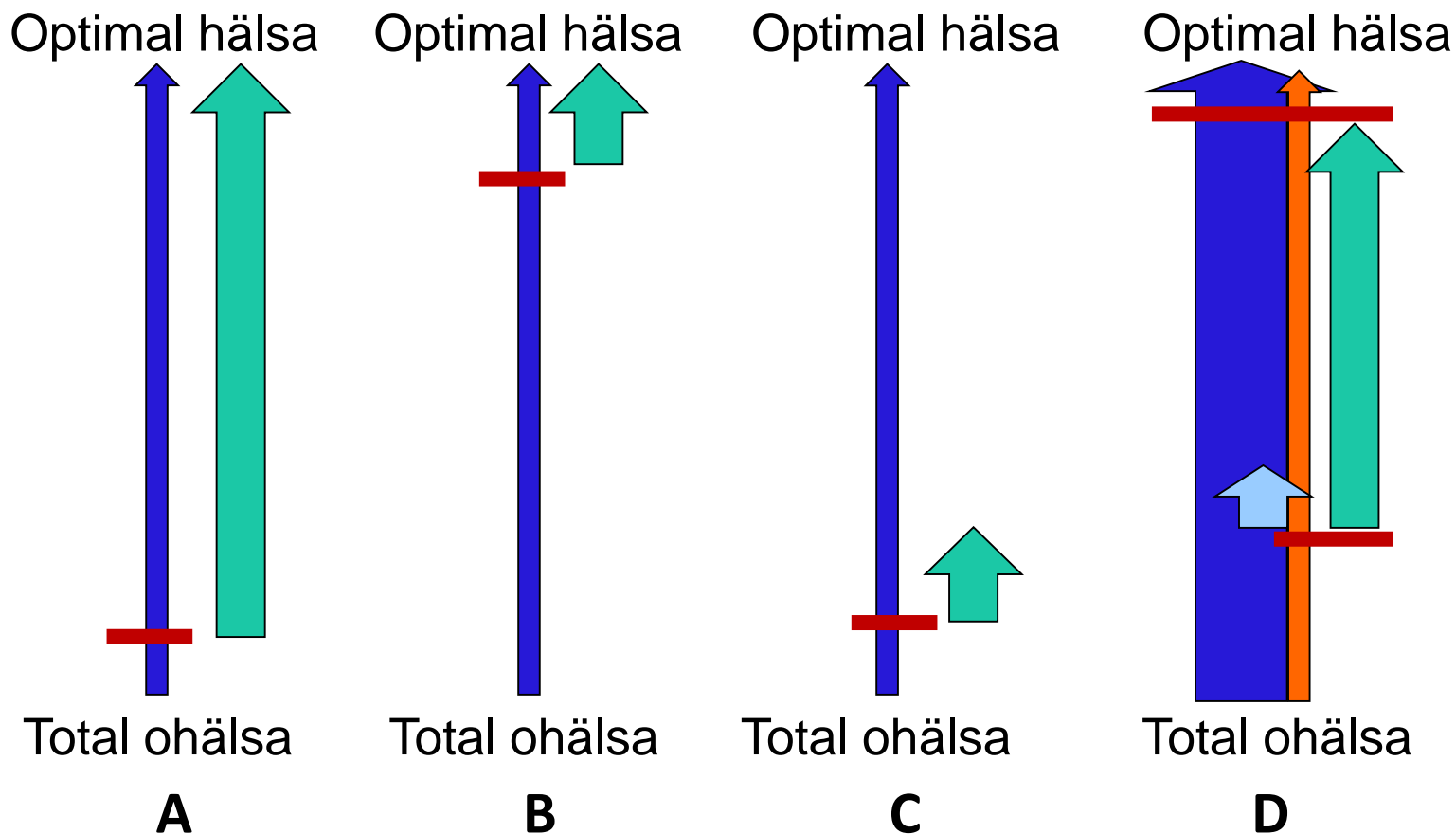
Exempel på riktlinjer för prioritering:

- Högt prioriterad → tillgång till mer av vårdens resurser
- Alla har rätt till en bedömning
- Öppna prioriteringar – demokratisk förankring
- Gäller all offentligt finansierad hälso- och sjukvård

Vad är ett vårdbehov?

Ett behov som hälso- och sjukvård kan åtgärda

Vilka har störst vårdbehov i befolkningen? Och vilken nytta kan hälso- och sjukvården skapa?

Vårdbehov = Ett behov som hälso- och sjukvård kan åtgärda

Vad innebär prioritering i en resursfördelning?

- **Rangordning** av vårdbehov + åtgärder, enligt de etiska principerna
- **Prioritering** av de rangordnade objekten, genom att **sätta något före något annat** vid en resursfördelning

Konsekvenserna kan vara:

- **Full finansiering** av högre prioriterade objekt
- **Ransonering**
Att **minska resurser och få ut mindre***
dvs. inte åtgärda ett behov optimalt/fullt ut
eller att **ta bort**
- **Effektivisering**
Att insatta **resurser ska ge ett högre värde**

** T ex en indikationsskärpning, uttunning, sämre vårdåtgärd, ökade väntetider*

Tänk på alternativkostnaden vid resursfördelning!

- Är resurserna rimliga i förhållande till den hälsoeffekt som kan uppnås med åtgärden och jämfört med målgruppens befintliga hälsa och den vård de redan får?
- Vad är den näst bästa åtgärden – som kan ge en rimlig hälsoeffekt till en rimligare kostnad?
- Vilken alternativ nytta kan dessa resurser istället ge om de används till några andra vårdbehov?

Gruppdiskussion

Läs mer om Prioriteringscentrum: www.liu.se/prioriteringscentrum

Maila oss på: prioriteringscentrum@liu.se

Följ oss och de senaste diskussionerna om prioriteringar på:

Prioriteringscentrum

@prioc_liu

Prioriteringscentrum

TACK!